

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsaki
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko vraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K,
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K;
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K.

Posrednik štavlja 10 v.

Reklamacije so poštne preste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Ekspres se ne vrača.
Inzerati. Enostopna polit-vrsta
(širina 88 mm) za enkrat 20 v.,
večkrat po dogovoru.

28. števil.

V Ljubljani, v torek, dne 6. aprila 1909.

Leto XII.

Prvi majnik je delavski praznik!

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljatev,
naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Dunajska cesta števil. 20.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca marca, da jo zopet obnové. Pri tem naj se ozirajo na to, da je naročnina od 1. aprila t. l. naprej nekoliko povišana z ozirom na to, da

izhaja od 1. aprila naprej

„Rdeči Prapor“

trikrat na teden in sicer v
torek, četrtek in soboto
ter bo veljal:

Za Avstro-Ogrske dežele:
za celo leto 14.— kron
za pol leta 7.— „
za četrt leta 3-50 „
na mesec 1-20 „

Za Nemčijo:
za pol leta K 7-90
za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:
za pol leta K 9-50
za četrt leta „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarinah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Nevarnost za Evropo.

Avstro-ogrsko politika je že davno bolj ogrska, bolj rečeno madžarska kakor pa avstrijska. Nedvomno je, da je tudi v zadnjem razporu s Srbijo oficijelno Ogrska igrala veliko vlogo in v Pešti je bil prav močan vir za vojno hujskarijo. Zdaj, ko je zagotovljen mir, dela tam marsikdo kisel obraz. Pisava madžarskega meščanskega časopisja je bila ves čas provokatorična, pa tudi v ogrskem parlamentu se je včas tako govorilo, kakor da bi bili hoteli nekateri govorniki namenoma speljati Srbe, da bi pozabili na razum pa napravili kaj, kar bi provzročilo vojno.

S tega stališča je bil zanimiv tudi govor, s katerim je grof Battiany vtmeleževal svojo interpelacijo o zunanjem položaju. Dejal je med drugim to:

„Kar se tiče Srbije, konstatiram, da Avstro-Ogrska ne aspirira na srbsko ozemlje, marveč da popolnoma respektira celokupnost Srbije. Mi sami želimo, da bi Srbija v svojih lastnih mejah vzcvetela. Mi pa ne moremo dopustiti, da bi Srbija vsled aneksije proti nam ali komu drugemu uveljavljala katerokoli pravico. Ako bi se pa Srbija tem namišljenim pravicam ne hotela odpovedati, potem ni misliti na mir. Pripravljen sem, da se sklene s Sr-

bijo carinsko pogodbo kakor z vsako drugo državo. Glede na velikosrbsko propagando izjavljam, da je za Madjare zelo nevarna. Srbija bi imela koristi, ako se politično in gospodarsko konsolidira. Toda nezmisl jugoslovanske države s središčem v Belemgradu je treba opustiti, kajti to je v resnici nevarno za Evropo. Prav tako je nezmisl govoriti o Veliki Hrvatski, katere središče bi bil Zagreb. Obe stremljenji pomenjati nevarnost za dinastijo, monarhijo in posebej za Ogrsko. Nadejam se, da nastopi vlada z vso energijo proti takim stremljenjem. Končno izjavljam: Danes, ko z velikim veseljem vidimo, da je dobil položaj miroljubnejše lice, bi res nekaj zamudili, ako bi se s spoštovanjem ne spomnili vedenja našega nemškega zaveznika, onega za res plemenitega in viteškega vedenja, katero je nemško cesarstvo kakor zvest zaveznik kazalo ves kritični čas. Tudi drugi zaveznik v trozvezi, italijanska vlada, se je od svoje strani vedla korektno.“

Na to se je oglašil Wekerle s svojim znanim govorom, ki je pojasnjeval pogoje za spravo s Srbijo in zavračal vsako jugoslovansko misel ter slavil dualizem kot edino zveličavno in neizpremenljivo obliko habsburške monarhije.

Madžarske govore je vedno treba brati med vrsticami. Wekerle je na vsak način javnejši kakor Battiany, ki se je podil po velesrbski in velehrvatski državi; ministrski predsednik je vsaj naravnost povedal, kar mislijo vsi madžarski šovinisti: Da hočejo madžarsko državo in družega nič.

Razmerje s Srbijo je zdaj urejeno, o trgovinski pogodbi se razpravlja. Velesrbska država je torej brezpredmetna in ne more nikomur delati skrbi. Toda Avstro-Ogrska ima Besno in Hercegovino, s katerima bo treba nekaj ukreniti, ker je njiju sedanjí državnopravni položaj nemogoč. Pa naj je Battiany in Wekerle vseč ali ne, morala bosta vendar dovoliti, da se bodo prebivalci Bosne in Hercegovine in pa tisti, ki so z aneksijo najbolj prizadeti, tudi sami nekoliko brigali za svojo usodo in bodočnost. In madžarskim gospodom bo moralo biti tudi prav, da se bodo misli teh narodov gibale v drugih tirih kakor fantazije budimpeštanskih šovinstov.

Če je za nekatere politične konstrukterje hrvatska država ideal, za nas ni. Vendar pa obstoja tudi za nas vprašanje, kako se ima rešiti jugoslovansko vprašanje in kako zagotoviti jugoslovanskim narodom svoboden razvoj. V raziskavanju tega važnega vprašanja pa naletavamo na absolutno nasprotje pri madžarskih vlastodržcih. Vsaka izpremembra sedanjega državnopravnega položaja, vsaka združitev južnih Slovanov bi bila po fevdalno madžarskem evangeliju nevarnost za Evropo. Po tisti geografiji, ki maha nad vsem zemeljskim globusom z madžarsko zastavo, bi bilo to že resnično. Le da se ni vsa Evropa madžarska in da ni nevarno za Evropo, kar je nevarno za madžarsko oligarhijo.

O nevarnosti za Evropo bi bilo primerno govoriti ob tem vprašanju, seveda v drugem smislu, kakor je govoril Battiany. Nevaren je za Evropo sedanjí položaj; nevarna je madžarska hegemonija, nevarno je bečarstvo madžarske aristokracije in nevaren bi postal dualizem, če se ne bi pravočasno odpravil.

Sedanja madžarska vlada onkraj Litve je enostavna tiranija, ki predstavlja brutalno gospodstvo manjšine nad veliko večino. Taka vlada je za gotovo dobo mogoča, trajno pa nikakor ne. Zelo dolgotrajna je bila nemška hegemonija v Avstriji in nekaj občutnih ostankov je še tukaj, dasi se je premoč germanizma umaknila že z marsikatero pozicije. Ta dolga vlada je razumljiva, ker so bili Nemci prvi kapitalistični narod v Avstriji in ker je bila dolgo med Nemci in drugimi narodi vsled različnih gospodarskih razmer tudi velika kulturna razlika.

Na Ogrskem in Hrvatskem je pa položaj drugačen. Industrialni kapitalizem je tam sploh še v povojih, gospodarska moč reprezentira veleagrarijem in kulturnih razlik med Madžari in ostalimi narodi v celoti ni. Sedanja madžarska premoč je samo dedščina prejšnjih časov, v sedanjih razmerah nima več dovolj krepke opore. Dokler ne opeša iz preteklosti delujoča moč, se sedanje razmere še nekoliko ohranijo. Toda ta moč peša že očitno; najvažnejši dokaz je ta, da trka splošna volilna pravica že z železnimi prsti na vrata ogrskega parlamenta. Kadar izgine dejanska sila, pa nobena večina ne prenaša mirno absolutizma manjšine. Ohranitev sedanjega razmerja mora izzvati upor proti sebi, mora povzročiti boje. In boj je nevarnost.

Med narodnimi boji v Avstriji in na Ogrskem, oziroma Hrvatskem so mostovi. Če izsili madžarska oligarhija s svojim reakcionarnim stališčem take boje in povzročijo, da se dvigne njih termometer, tedaj mora posegati gibanje čez meje, ki so med avstrijsko in ogrsko polovico; nevarnost, ki preti v prvi vrsti madžarski nadvladi, se prikaže tudi Avstriji in tako velik boj lahko res interesira Evropo.

Reakcija je nevarnost, demokratična reforma je varnost. Demokratizacija na Ogrskem je tudi avstrijsko vprašanje. Če so delali dogodki v Srbiji Avstrijo nervozno, ji tudi ne sme biti vseeno, kaj se godi na Ogrskem.

Srbija.

Srbija se je vdala Avstro-Ogrski na milost in nemilost. Sporazumno z Avstrijo so velesile predpisale izjavo, ki jo ima podati Avstriji in Srbija jo je podala, ne da bi bila izpremenila na njej le eno vejico. To je popolna kapitulacija na milost in nemilost. Srbija je izpolnila vse pogoje, Avstriji niso bili stavljeni nobeni pogoji.

Tako se je zgodilo in drugače ni bilo mogoče. Osamljena Srbija ni mogla nikdar misliti na to, da bi sli njeni bataljoni v boj proti avstrijskim divizijam. Druga pot pa ni bila Srbiji odprta, kakor obupna in brezupna vojna ali pa brezpogojna kapitulacija. In naj je čuvstvo govorilo karkoli, razum ni mogel diktirati nič drugega kakor ohranitev golega obstanka, torej kapitulacijo.

Na milost in nemilost.

Komur se vda nasprotnik tako, kakor se je vdal Avstriji, ima po starodavnih nazorih vseh kulturnih ljudi dolžnost, izkazati se velikodušnega. Kdor se izkaže v takem slučaju nemilostljivega, poveča morda svoj dobiček, ampak simpatij si ne more ohraniti.

V položaju absolutnega zmagovalca je sedaj Avstrija. In naša politika je v resnici nastopila

Ali ste že obnovili naročnino? Še ne!

Potem storite to takoj, da se vam list ne ustavi!

pot, po kateri moramo izgubiti simpatije povsod, kjer jih morda še uživamo. Zmagovalka Avstrija se kaže — nemilostljivo.

Aneksija Bosne in Hercegovine je bila vznemirila Srbijo. Vzela ji je nacionalne upe. Ustrašila jo je pa tudi iz zelo stvarnih razlogov. V avstrijskem objemu je Srbija vstrepetala, ko se je vprašala, kaj bo z njenim gospodarskim življenjem. Na eni strani okrepčana Turčija, na dveh straneh Avstrija, na četrti pod ruski vpliv prihajajoča Bolgarska — kje ostanejo Srbiji vrata za njene produkte, ki jih mora spravljati v denar, če hoče živeti in se razvijati?

Če bi bil Aehrenthal takrat, ko je bilo razmerje napeto do skrajnosti, za par minut odložil svoj strah za ugled velesile in z enim stavkom potolažil Srbijo glede na njene gospodarske potrebe, pa bi si bili morda tuintam prihranili milione, ki jih je pogoltnil militarizem. Toda naš zunanji minister je moral takrat neprenehoma ponavljati besedo »ugled« in ni mogel biti prijazen. To je bilo takrat. —

Zdaj je ugled rešen. Zdaj se ni več bati zanj in zdaj bi imela Avstrija Srbom pokazati, da jim hoče omogočiti tiste »prijateljske odnose«, ki jih je moral srbski poslanik obljubiti Aehrenthalu. Prijateljstvo mora biti vzajemno, ali ga pa ni. Kdor ga zahteva, ga mora tudi dati. In kaj daje zmagovalka Avstrija premagani Srbiji?

Dne 1. aprila je potekla provizorična trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Srbijo, s 1. aprilom se je zaprla meja. Proti severu in proti zapadu je Srbiji zaprt izvoz. Avstrija je sicer Srbiji ponudila pravo »največje pogodnosti«, kar pa je ta odklonila, ker je bila ponudba kakor ironija; Avstrija bi bila od tega imela razne koristi, Srbija pa nobene. In do sklepa nove trgovinske pogodbe ostane zdaj praznina; puške sicer ne pokajo, imamo pa carinski boj.

Kam meri ta politika? Kaj pa pomeni?

Srbija je naš sosed in nikdar še ni bilo pametno, napraviti iz sosedu, tudi če je majhen, sovražnika. Mi pa imamo zdaj v Srbiji še težjo nalogo, kakor ohraniti si prijateljstvo. Napraviti si moramo šele iz sovražnika prijatelja. V ta namen bi mu morali predvsem olajšati, da bi pozabil na ponizanje, ki smo mu ga prizadeli. Če je bilo politično potrebno, kar se je zgodilo, bi bilo politično modro, čimprej izbrisati spomin in dokazati Srbiji, da se ji zaradi njene kapitulacije ni treba bati za svoj obstanek. Tisti trenotek, ko je sila postala nepotrebna, bi morala Avstrija pokazati velikodušnost in prepričati Srbijo, da najde v njej lahko oporo. To pa bi se moralo zgoditi na gospodarskem polju in lahko bi se bilo napravilo tako, da bi se bila dosedanja pogodba enostavno podaljšala do sklepa nove, ki bi se morala na srbske potrebe bolje ozirati kakor doslej.

Tako politiko bi pa predpisovala Avstriji tudi domača potreba. Mi potrebujemo Srbijo. Avstrijsko ljudstvo potrebuje mesa in kruha, ki ji ga Srbija lahko da. Samo profit veleagrarcev se upira takim trgovinskim razmeram med Avstrijo in Srbijo, ki bi koristile ljudstvu v obeh državah. In zaradi agrarnega oderuštva se vodi politika, ki podražuje avstrijskemu prebivalstvu živila, celi Avstriji pa jemlje simpatije in širi pri naših sosedah sovraštvo do nas. In taka politika se imenuje pri nas patriotična!

Politični odsevi.

* **Avstro-ogrski poslanik grof Forgach** je v sredo opoldne vročil srbskemu ministru zunanjih del dr. Milovanoviću odgovor avstro-ogrške vlade, v katerem baron Aehrenthal jemlje na znanje srbsko noto z dne 30. marca, izraža svoje zadovoljstvo o vzpostavitvi prijateljskih odnosov ter izjavlja, da se lahko takoj prične nova trgovinska pogajanja.

* **Češko jezikovno vprašanje** pride, kakor se govori, po Veliki noči na dnevni red. Vlada name-rava v parlamentu zopet predložiti že znani jezikovni načrt o rabi jezikov pri uradih in o okrožnih vladah. Dasi so češki poslanci v svojih konferencah z ministrskimi predsednikom naglašali, da jezikovne predloge zanje niso vsprejemljive, vendar se je nadejati, da bodo odnehal od svojega odpora ter sprejeli jezikovski zakonski načrt kot temelj nadaljnjih pogajanj. Takoj po Veliki noči se bo vlada

zavzela za to, da omogoči prvo čitanje jezikovnega zakona. Po prvem čitanju se ima predloga izročiti posebnemu odseku, ki bo štel 52 članov. Ta odsek se ima proglasiti permanentnim in bo, kakor se nadejajo, završil svoja dela do konca tega leta.

* **Češki deželni zbor** se imasklicati v prvi polovici tega meseca. V krogih nemških poslancev pa govore, da se to ne zgodi, ker Nemci nočejo pripustiti mirnega zborovanja, dokler se ne izpolnijo njihove zahteve.

* **Komisija gosposke zbornice** za saniranje deželne finance je imela dne 1. t. m. sejo in je sklenila, da vloži iniciativni predlog za ozdravljenje deželne finančne bolezni. Sumljivo je, da se ne pove nič natančnejšega, kakšen bo ta predlog.

* **O razmerju med Nemčijo in Rusijo** piše »Norddeutsche Allg. Zeitung«: Ruska vlada je, kakor je znano, pred zadnjo intervencijo v Belgradu izrazila svojo pripravljenost, priznati aneksijo Bosne in Hercegovine. Z ozirom na to zatrjujejo inozemski listi, da je bila ta odločitev ruske vlade posledica nemškega pritiska. Zabeležila se je celo trditev, da je Nemčija grozila Rusiji z mobilizacijo. Temu nasproti smo pooblašteni izjaviti, da se Nemčija ni posluževala nobenih groženj in da torej tudi Rusija ni odnehal vsled teh pretenj.

* **Črna gora** je kazala nevoljo, ko se je dosegel sporazum med Avstrijo in Srbijo in velesile so na to sklenile, da bodo tudi v Črni gori posredovale. Z ozirom na to se zatrjuje v diplomatskih krogih, da se bo Avstro-Ogrska izrazila pripravljeno dovoliti Črni gori razne gospodarske koncesije. Tudi ni izključeno, da bi Avstro-Ogrska ne dovolila mejne regulacije, ki bi bila tako v interesu monarhije, kakor tudi Črne gore. Takisto tudi ne bo delala avstro-ogrška monarhija posebnih težkoč pri sklenitvi za Črno goro ugodne trgovinske pogodbe.

* **Srbsko vojno ministrstvo** je izdalo ukaz, naj se vsi rezervisti nemudoma posljejo domov, Divizijski poveljniki, katerih polki so bili razmeščeni na gotovih strateških točkah so dobili nalog, naj se s svojimi voji vrnejo v svoje stare garnizije.

* **Srbski častniki** konjeniškega polka v Kraljevu so obvestili vojno ministrstvo, da izstopijo iz vojaške službe, ker niso zadovoljni s kapitulacijo Srbije pred Avstro-Ogrsko. Tudi častniki iz drugih garnizij so že obvestili vojnega ministra, da name-ravajo demisionirati.

* **Zarote sanje** baje srbski oficirji proti Karagorgjevičem. Poveljnika moravske in šumadijske divizije polkovnika Bojović in Marinović sta obvestila vojnega ministra generala Živkovića, da so v Nisu, Krusevcu in Kragujevcu prišli na sled častniški zaroti, katere namen je odstraniti dinastijo Karagorgjevičev. V Nisu so aretirali 11 častnikov, v Kragujevcu pa 8. Na poziv vojnega ministra je polkovnik Marinović prišel v Belgrad, da informira vojno upravo o zaroti.

* **V Makedoniji** se opaža gibanje proti Mladoturkom. V Solunu se je zbralo 20 staroturških hodžov in softov, ki hočejo nastopiti proti Mladoturkom v Monastiru in okolici. Prvi shod je oblast prepovedala in zagrozila, da agitatorje zapre, če se takoj ne vrnejo v Carigrad.

* **Spor med Amerikanci in Japonci** se je zopet poostрил, ker je ukazal občinski svet v San Franciscu, da se ločijo japonski učenci od drugih učencev in se ustanove zanje posebni razredi.

* **V Egiptu** se množe nemiri. Nova tiskovna postava je razburila Egiptčane. V Kairi so priredile narodne stranke veliko shodov. Vojaštvo je pripravljeno za vsak slučaj.

Dopisi.

Pazin. (Cvetka iz samostanskega vrta.) Pred rovinjskimi porotniki se je zadnji teden izvršil značilen proces, ki se je končal z obsodbo menihov, bratra Tadeja na 20 mesecev ječe. Stvar je sledeča: Dne 21. junija p. l. je bila v Pazinu izpoved dijakov. Za spovednika je bil določen tudi rovinjski menih Tadej, ki je imel svojo spovednico v zakristiji. Mož se je pri tej priliki tako spozabil, da je izvršil razna gnusna dejanja, katerih se z ozirom na čut sramežljivosti skoraj ne more imenovati s pravim imenom. Njegov zločin pa ni bil samo grdobija, temveč je imel še drugačne posledice; eden dečkov je bil namreč po zdravniškem izpričevalu telesno močno poškodovan. Kakor smo omenili, je bil frater zaradi tega obsojen na 20 mesecev težke ječe. Ni nam na misli, da bi užival ob škandalu, dasi bi bilo kaj lahko, pisati spričo tega dogodka v enakem tonu kakor ga kaj radi rabijo klerikalci, kadar se znašajo nad svojimi nasprotniki in izrabljajo njih resnične ali neresnične zmote v svoje agitatorične namene. Ampak prezreti ne moremo, da se taki naravni zločini strahovito množe, kar bi moralo vendar vzbuditi več premišljevanja. Moralna in telesna nevarnost za mladino ni tako malenkostna reč, da bi se smela odpravljati enostavno s

skomizgavanjem. Narava je sila, ki se ne da meniti nič tebi nič zatirati; kjer se ji delajo jezovi, nastopa nenaravnost. To se pravi, da je za one, ki ne smejo živeti po naravnih zakonih, vedno večja nevarnost, da zagrezejo v nenaravnost, vsled česar pa nastane nevarnost za tiste, ki prihajajo z njimi v dotiko. Zatirati naravne nagone je malo komu mogoče in zato se vspeh v takem boju ne sme smatrati za pravilo, temveč za izjemo. Naj se že sodi o celibatu karkoli se hoče, gotovo je, da tiči v njem mnogo nevarnega in za vzgojo mladine ne morejo biti poklicani tisti, katerim se najbolj približujejo izkušnje. V Pazinu nameravajo ustanoviti dijaški konvikt in ga izročiti fratrom. Pred tem namenom moramo odločno svariti! Tudi opisani žalostni slučaj bi moral biti odločilna faktorjem resno svarilo.

Domače vesti.

— **Čenjene naročnike**, ki še niso obnovili naročnino za II. četrtletje, prosimo, da store to takoj. Tudi zaupniki, ki so dobivali po več iztisov lista, naj obračunajo takoj.

— **Socialno-demokratsko »volilno sleparstvo«** je od zadnje deželnozborske volitve v Ljubljani jako obljubljen fraza »Slov. Naroda« in ko so bili v petek štirje volilci pred ljubljanskim sodiščem obsojeni zaradi dogodkov pri volitvah, je objavil o razpravi tako obsirno poročilo, kakor da je šlo za kak zanimiv rop ali umor in odlok, da izgube obsojenci za 6 let volilno pravico, je natisnil kar z debelimi črkami. »Slov. Narodu« bi bilo res najljubše, če bi se dali tako vsi socialni demokrate pripravi ob volilno pravico; tedaj bi bil volilni boj za liberalce lahak. Sicer pa ne vemo, če se ne veseli prežgodaj, zakaj kakšno mnenje bo imela višja instanca, je še vprašanje, na vsak način se pa lahko pravi, da je sodba naravnost drakonična, kakor se sploh pri ljubljanskem deželnem sodišču že nekaj časa opaža zlasti proti delavcem izvanredna strogost. Čimbolj postajajo sodniki n. pr. na Dunaju ljudje in modernizirajo svoje nazore, tembolj se širi pri nas nekakšen birokratični duh, ki meri vse po enem kopitu in pozna samo paragraf, nima pa prav nič zmisla za razmere, v katerih je bilo storjeno »kaznjivo dejanje«. Cela razprava, ki jo »Slov. Narod« imenuje velezanimivo, je bila najzanimivejša v tem oziru, da se obtoženci, ki so volili s tujimi legitimacijami, niso prav nič zavedali, da bi bili storili komu krivico, ker so bili pač prepričani, da bi bile sicer dotične legitimacije za volitev sploh izgubljene. Če se pomisli, da je pri vsakih volitvah ogromno število železničarjev vsled službe preprečenih, da bi volili, tedaj ni težko razumeti, kako teži marsikaterega železničarja misel, da se izgubi toliko glasov, ki jih po vsem prepričanju pristevajo svoji stranki. In da napravi dejstvo, da se pri občinskih volitvah voli s pooblastili, mnogo zmešnjave, je vendar tudi vpoštevanja vredno. Ampak največja hinavščina je, če se prav »Slovenski Narod« skandalizira nad temi dogodki, katerih je bilo v resnici zelo malo; zakaj v popravljaju volilne sreče ni kmalu kdo tako izurjen kakor liberalci. In pri zadnjih deželnozborskih volitvah je bil največji greh socialnih demokratov ta, da niso prišli in naznanili vsaj tistih liberalnih posil-volilcev in tistih z denarjem delujočih agitatorjev, ki so jih bili zalotili. Stvar je ta, da so po navadi socialni demokrate dobre duše, ki se pač razjeze, če vidijo, kako nasprotniki sleparijo, ampak naznanjati jih sodiščem, smatrajo za denunciacijo. Bo pač treba tudi v tem oziru druge taktike. In potem se »Slov. Narod« ne bo tako veselil.

— **Za deželnozborske volitev v idrijsko-vipavskem okraju**, kjer so kandidirali klerikalci Perhava, je objavljal »Slovenec« vsak dan dolge in strastne agitatorične članke in notice. Pa ne da bi bil klerikalni mandat res v taki nevarnosti? Človek bi skoraj verjel, da so resnične vesti, ki pravijo, da se tudi na Kranjskem že pokazuje izpremenljivost vsega zemeljskega. In še pred par tedni so v »Velikem momentu« trdili, da je klerikalizem na Kranjskem večan.

— **Občina Monte pri Ljubljani** dobi brzojavni urad. Občinski odbor je dovolil 115 kron.

— **Umor.** Pred 3 meseci je iz Drviš izginil kmet Pišek. Vzela ga je neka noč, zatem ko je odšel iz Zupančeve gostilne v Spodnjih Mestinjah. Sumil se je, kaj umor ali uboj, zakaj tam in v bližini je bil takrat pretep. Vsa uradna in neuradna prizadevanja, najti pogrešanca, so bila jalova. Minuli petek se je pa pri nekem mlinu ne daleč od Mestinj zapazilo človeško moško truplo. Bilo je Piškovo. Sodna komisija ima preiskati to tajinstveno smrt.

— **Na smrt obsodila** je tržaška porota v soboto popoldne Födransperga, ki je bil obtožen, da je umoril pevko Lucienne Fabry. Porotniki so prosili sodišče, naj priporoči obsojenega v pomiloščenje. O nekaterih zanimivostih tega procesa se še zmenimo.

— **Zaradi govora na protestnem shodu** proti imenovanju deželnega šolskega nadzornika Belarja je bil v sredo dr. Žerjav, bivši vodja radikalnih akademikov, pri ljubljanskem deželnem sodišču obsojen na 100 kron globe. Obtožba, ki jo je bilo vložilo državno pravdnistvo, dolži dr. Žerjava, da je dne 3. januarja 1909 v Ljubljani v »Mestnem domu« z besedami »božična zausnica, ki smo jo dobili z Belarjevim imenovanjem, naj bo brabijalna zausnica deželnemu predsedniku Schwarzu« na očitnem kraju in pred več ljudmi k po zakonih prepovedanim dejanjem nagovarjal, spodbadal in zapeljati skušal ter da je s tem zakrivil pogrešek zoper javni mir in red po § 305. k. z. Obtožba pravi v razlogih: »Dne 3. januarja 1909 vršil se je v »Mestnem domu« ljubljanskem protestni shod, kateri je sklicalo »Politično društvo za Dvorski okraj«. Na tem so govorniki, med tem tudi obdolženec ostro napadali dež. predsednika barona Schwarza in z ozirom na bodoče zasedanje deželnega zbora predlagal je končno dr. Gregor Žerjav resolucijo, katera zahteva odstranitev deželnega predsednika in pozivlja narodno-napredne poslance, da nastopijo v deželnem zboru z vso brezobzirnostjo proti vladi in Nemcem in se pri tem ne strše najskrajnejših korakov ter sredstev. Tekom svojega govora dejal je dr. Žerjav tudi doslovno »božična zausnica, ki smo jo dobili z Belarjevim imenovanjem, naj bo brabijalna zausnica deželnemu predsedniku baronu Schwarzu«. Obdolženec se zagovarja, da je hotel s tem le reči, da si je z navedenim imenovanjem deželni predsednik samemu sebi zadal zausnico. A tak zagovor ne velja, kajti jasno je, da je pozival dr. Žerjav k dejanskim napadom proti osebi sedanjega deželnega predsednika. Pod izrazom »brabijalna zausnica« ni umevali druge zausnice nego le one, ki se provzroči s porabo brabijalne telesne sile in le tako silo ima v mislih vsekako tudi gori navedena resolucija, ki pozivlja k boju z najskrajnejšimi sredstvi. Da je to tolmačenje obdolženčevega hujskanja pravilno, kažejo pa tudi razburjeni dogodki o priliki 1. seje deželnega zbora, ki so itak notorični. Obdolženec je tedaj segel z zgoraj navedenimi besedami daleč preko mej dopustne kritike ter pri shodu navzoče občinstvo naračnost pozivljaj, naj se v političnem boju poslužuje kaznivih dejanj. — Dr. Žerjav se je tudi na razpravi zagovarjal v enakem smislu, kakor navaja obtožba, sodišče se je pa postavilo na stališče, da je mislil na dejansko zausnico in je izreklo navedeno obsodbo.

— **Pešpot ob Martinovi cesti v Vodmatu.** Ljubljanski občinski svet je že leta 1903 nameraval opustiti pešpot ob Martinovi cesti in je tedaj ponudil ta svet v zameno mejašem v svrhu razširjenja Martinove ceste. Mejaši niso tedaj hoteli sprejeti zamene. Pešpot je popolnoma nepotrebna in se ne rabi več za promet, temveč kvečjemu le za odlaganje razne nesnage, kar je v zdravstvenih ozirih le škodljivo. Na zadnji seji seji občinskega sveta sta personalni in pravni osek predlagala po poročilu dr. Majarona, da naj se ta pešpot opusti in svet v zemljiški knjigi vknjiži kot last občine. To se je sprejelo.

— **Nosroča v vevški papirnici.** V vevški papirnici je zagrabil transmissijski jermen 16 let starega Janeza Kobala iz Gorenjega Kašlja, zavrtel ga šestkrat okoli in mu glavo popolnoma zmečkal. Truplo so prepeljali v mrtvarnico k Devici Mariji v Polju.

— **Ponarejeni 20-vinarski novci** krožijo zopet po Ljubljani in okolici. Falzifikati so zelo dobro ponarejeni in jih na prvi hip ni mogoče ločiti od pravih novcev ogrskega kova. Kovina pa je dokaj mehkejša od nikla. Pri sprejemanju drobiža je torej treba dobro paziti.

— **2 osebnega vlaka je padel** 22 letni krojač Martin Hangerer pri Prvačini. Vlak ga je popolnoma razmesaril.

— **Aljažev dom v Vratih razdejan.** Župnik Aljaž z Dovjega je poslal »Slovenskemu planinskemu društvu« pismo o nesreči v Vratih. V pismu pravi: Sinoči je prišel iz Vrat Franc Jakelj, posestnik v Dovjem, ki je šel pogledat svoje oglje zgor Turkove bajte in z njim Kosmatov Šimen. Šla sta pogledati tudi Aljažev dom, če bi bilo kaj streho popraviti, pa že od daleč sta videla, da stoji prvo nadstropje Aljaževega doma skoraj s celo streho vred pri kegljišču, 30 metrov proč od prejšnje hiše pri ograji proti Bistrici; — pritličje Aljaževega doma, deloma razdejan, stoji še na starem mestu in polovica dimnika gleda ven. O drvarnici ni nobenega sledu, istotako ne o stari Aljaževi koči. Vidi se, da se je vrh Rogice (Dovka) utrgal velik plaz in sredi gore, kjer je rob (nos), se je razdelil v dva dela: veliki del se je obrnil bolj proti Dovjem, 400 metrov daleč od Aljaževega doma in leži čez pot na tisti ledinici (trati), kjer je bilo kopišče in je prinesel seboj grmovje in drevje (10 col debelo) ter šel v Bistrico, manjši del pa se je obrnil proti

Aljaževemu domu in ostal zunaj ograje 50 metrov daleč in puh (zračni pritisk) je poslopje odnesel. Tako sodi tukajšnji posestnik Klančnik, ki se pa gotovo moti. Klančnik je videl dve velike korenini pri Aljaževem domu, tedaj se kaže, da je plaz šel čez poslopje in korenine prinesel, potem pa je zopet nov sneg padel, da Klančnik ni videl plazu. Tudi iz drugih hribov so šli strašni plazovi in končali gozde, v Radolai do hiš, iz Štenarja, Cmira, veliko plazov je šlo do Bistrice. Pot v Vrata se skoraj ne pozna, vse leži križem. Tudi po Peričniku je prišel velik plaz in nasproti s Črne gore. Pri mostu sta se objela in združila visoko nad mostom.

— **Pretep med ulancem in častnikom.** Na dopustu bivajočega ulanca M. Počka na Dunaju je ustavil javno na cesti ulanski častnik, češ, da ni pravilno opravljen. Poček mu je baje predrzno odgovarjal, nakar ga je častnik udaril s sabljo po glavi. Poček mu je, dasi ranjen, iztrgal sabljo iz rok in prišlo bi bilo do hudega pretepa med njima, da nista zbrana množica občinstva in došli stražnik tega zabranila. Med grozilnimi in zaničevalnimi klici množice proti ravnanju častnika, so odšli na stražnico, kjer se je častnik legitimiral, Počka so pa odpeljali v bolnico.

— **Najdena utopljenka.** V nedeljo popoldne so našli v Ljubljani na Fužinah stotnikovo soprogo Schiwitz pl. Schiwitzffnovo, katera se je pogrešala že dva meseca. Truplo utopljenke je že razpadalo in jo je bilo spoznati le po prstanih, ki jih je imela na roki.

Današnji številki lista je priložen letak trdke Gričar & Mejač v Ljubljani, na kar opozarjamo naše cenjene čitatelje.

Umetnost in književnost.

: **Majski list** izda stranka tudi letos in sicer na 12 straneh in z ovitkom. List bo torej povečan, imel bo bogato vsebino ter bo skrbno urejen in ilustriran. Izšel bo zanesljivo do polovice aprila. Vse organizacije in sodruge opozarjamo na to izjavo in prosimo, naj naznanijo naročila čimprej »Delavski Tiskovni Družbi« v Ljubljani, Dunajska cesta 20. **Noben sodrug bi ne smel ostati brez majskega lista.**

Strokovni pregled.

— **IX. redni občni zbor Zveze** lesnih delavcev se vrši 11., 12., 13., ev. 14. aprila na Dunaju z dnevnim redom: 1. poročila; 2. ureditev prispevkov in podpor; 3. štrajki in izprtja; 4. organizacija in agitacija; 5. prememba pravil; 6. volitev vodstva; 7. strokovno časopisje; 8. socialno zavarovanje. — O zboru bomo poročali.

— **Za predilničarje.** Prosi se, naj noben predilničar ne išče dela v Novi Paki, v Ponikvi (firma Palme, Stumpe & Co.) in v Adorfu na Saksonskem. — V Bielitzu so tkalci firme Quittner dosegli 10% zvišanje plače. V imenu Unije predilničarjev je posredoval sodr. Hoinkes. — V Budačah je stavka predilniških delavcev pri firmi Eisenmann in Brun, ker je hotela firma dogovorjeni mezdni tarif neprestano kršiti. — 25. marca se je vršila na Dunaju seja razširjenega predstojništva Unije predilniških delavcev in delavk, na kateri so se obravnavale posledice krize v l. 1908. Blagajnik Unije sodr. Hübner je predložil letni proračun Unije. Premoženje Unije znaša nekaj nad pol milijona kron!

— **Tapetniki, pozor!** Tapetniški pomočniki v Zagrebu stoje v mezdnem gibanju. Podali so že svoje zahteve. Opozarjajo zato tovariše iz drugih krajev, naj ne hodijo iskat dela v Zagreb.

— **Pred novim bojem** rudarjev na Ostravskem. Zopet se oblači že tako soparno ozračje na Ostravskem. Med rudarji vlada silno vrenje in skoro se je bati izbruha. Kaj je vzrok, da so rudarji ostravsko-karvinskih revirjev nezadovoljni? Oskrbništva in ravnateljstva premogovnikov se ne drže kolektivne pogodbe iz l. 1907. Zlasti glede mezde so neprestane difference. 25. marca se je v Stanovi vršila konferenca nekaj nad 300 delegatov rudarskih združenj iz ostravsko-karvinskih revirjev, ki je sklenila, da se mora v 14 dneh sklicati razsodišče pri rudarski zadrugi, ki mora obravnavati vse preporne točke. Če pa ne bo sklican, proglašujejo delegatje, da se ne bodo smatrali več vezane z oktobrskim dogovorom iz l. 1907. — Dalje je sklenila konferenca, da se mora izpremeniti sedanjí službeni red rudarjev, ki je že od l. 1887. Sicer se je s pomočjo organizacije že odpravilo nekdanje grde navade, ali treba je vse to določiti v službenem redu, da se ne bo treba več bojevati za podobne reči. — Konferenca je razpravljala tudi o bratovskih skladnicah in se izrekla, da se združijo vse bratovske skladnice iz ostravsko-karvinskih revirjev v zvezo bolniških blagajin v zmislu § 23 o

bratovskih skladnicah. — 28. marca so se vršili v Mor. Ostravi ter po vseh drugih krajih, ki pridejo glavno v poštev, veliki shodi, ki so se pečali z obstoječimi razmerami. Želeti je, da bi premogovski baroni izpregledali ter se zopet držali kolektivne pogodbe — drugače bo zopet boj, katerega posledice ni mogoče presoditi niti za ostravsko-karvinske revirje, niti za ostalo industrijo, ki je navezana na premog iz vseh teh premogarskih središč.

— **Stavka krojačev** je izbruhnila 29. marca v Moravski Ostravi, v Vitkovicah in na Marianskyh Horach. Pomočniki so predložili cenik, katerega so mojstri zavrnili. Noben krojaški delavec naj ne hodi na Ostravsko!

— **Tretji zvezni zbor** mlinskih delavcev v Avstriji se bo vršil 30. in 31. maja na Dunaju z bogatim dnevnim redom.

Socialni pregled.

**** Osrednjo ljudsko hranilnico** so ustanovili delavci v Brnu, da bi tudi na tem polju postali neodvisni od meščanskih zavodov in da bi svojim gospodarskim in drugim društvom olajšali denarno poslovanje. Novi zavod se je ustanovil 1. januarja in izkazuje za prve tri mesece sledeči promet:

Vloge na deleže	4.135.61 K
Vloge na knjižice	38.599 80 »
Skupne vloge	42.835.41 »
Izplačano na deleže	18.602.— »
Posojila v celoti	52.155.— »
Denarni promet	197.321.51 »
Vsekakor čeden začetek.	

Shodi.

Trst. V soboto se je vršil v Delavskem Domu javni shod železničarjev. Poročal je sodrug Ethin Kristan. Govoril je o političnem položaju. Natančno je razjasnil, kaj se je vršilo v zadnjih časih v državnem zboru; ostro je napadal vse meščanske stranke, ki so železničarjem vse obljubovale, toda v trenutku, ko so socialisti stavili predloga za izboljšanje razmer državnih železničarjev proti draginji in zahtevali otvoritev mej in odpravo carine, so se katoliški in nekatoliški poslanci meščani sploh zedinili ter odklonili socialistične predloge. Železničarji so pazno sledili izvajanjem sodruga Ethina Kristana in mu konečno burno odobraval.

Društvene vesti.

§ **Predavanje v Akademiji.** V sredo je predaval sodrug Ethin Kristan o neobjavljenih spisih Janeza Trdine. Po kratkem uvodu je recital razne odlomke iz rokopisov, tako da je pokazal Trdino kot pisatelja od vseh strani: Kot humorista, kot izbornega opazovalca narodnega življenja, kot klasičnega stilista, kot izvrstnega poznavalca jezika in kot globokega misleca. Neprisiljeni, sveži humor, ki odseva iz Trdinovih povestij, je pogosto izvalil poslušalcem elementaren smeh; občudovali smo krasoto Trdinovega jezika, vrhunce užitka pa nam je podala recitacija iz »Spominov«, ki slika s silno močjo veliko duševno krizo 15 letnega Trdine, ko je izgubil vero in pretrpel tako strašne duševne bolečine, da so ga prignale do samomora, katerega ga je zadnji hip rešila ljubezen. Lapidarna in plastična je ta slika, polna silnega, plamenitega patosa. Ta recitacija je popolnoma potrdila predavateljeve besede, da je Trdinovo mesto v prvi vrsti slovenskih pisateljev. Če bi »Akademija« priredila nadaljevanje tega predavanja, kar bi bilo menda spričo bogastva Trdinovega literarnega dela lahko, bi si gotovo pridobila mnogo novih prijateljev. —er.

§ **Slov. delav. pevsko društvo »Slavec«** nam naznanja, da priredi v dneh 27., 28. in 29. rožnika 1909. v Ljubljani veliko pevsko slavnost v proslavo petindvajsetletnice svojega obstanka. Na to slavnost je društvo izdalo obsirna vabila, v katerih pravi o nameravanim sporedu: »Vodilna misel, ki nas vodi ob prireditvi slavnosti je: doseči čim najvišji glasbeni užitek. Določen je torej slavnostni spored prvih dveh dni predvsem velikim pevskim nastopom skupnih pevskih zborov in posameznih pevskih društev, tako v slavnostnem koncertu kakor pri veliki ljudski veselici. Tretji dan pa je določen izletom v naše slikovite gorenjske pokrajine, na rajski Bled in divni Bohinj k izvirku Savice, oziroma v Postojnsko jamo na Notranjskem«. Na svojo slavnost vabi »Slavec« tudi vsa sorodna društva.

Iz stranke.

o **Napredek slovenske socialne demokracije v Ameriki** je razviden iz sledečega novega pregleda političnih organizacij: Slovenska socialistična organizacija v Ameriki s sedežem v

Prva domača slov. pivovarna G. Aurjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.

Ustanovljeno leta 1855.

10-1

Chicago, Ill. Glavni tajnik: John Petrič, 3034 S. 42d Ct., Chicago, Ill. Vsa poročila in dopisi, tičejo se socialistične stranke ali posameznih klubov naj se pošiljajo na gorenji naslov glavnega tajnika. Imenik socialističnih klubov, spadajočih k Slovenski socialistični organizaciji: Slovenski socialistični klub št. 1. v Chicago, Ill. Tajnik: Frank Podlipec, 386 Grand Ave. Seja vsaka četrto soboto v mesecu pri Fr. Mladicu, 587 So. Centre Ave. — Slovenski socialistični klub št. 2. Glencoe, O. Tajnik: Ivan Kravanja, Box 101. Seja vsako zadnjo soboto v mesecu v prostorih sodr. I. Kravanja. — Slovenski socialistični klub št. 3. Conemaugh, Pa. Tajnik: Stefan Zabac, Box 305. — Slovenski socialistični klub št. 4. La Salle, Ill. Tajnik: Valentin Potisek, 1231 Main St. Redni seji 1. in 3. nedeljo v mesecu. — Slovenski socialistični klub št. 5. Claridge Pa. Tajnik: John Batič. — Slovenski socialistični klub št. 6. Cumberland Wyo. Tajnik: John Bahčič, Box 22. — Slovenski socialistični klub št. 7. Murray, Utah. Tajnik: Edvard Hoffman. — Slovenski socialistični klub št. 8. Roslyn, Wash. Tajnik: John Makauc. — Slovenski ženski socialistični klub «Proletarka» št. 9, Chicago, Ill. Tajnica: Mary Grilec. Seja vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Fr. Mladicu, 587 So. Centre Ave. — Slovenski socialistični klub št. 10. Aurora Ill. Tajnik: Frank Praprotnik. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sodr. Joze Kolenca, 586 N. Broadway St. — Slovenski socialistični klub «Zmaga» št. 11, Cumberland, Camp. No. 2, Wyo. Tajnik: J. L. Pagan. Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v finski dvorani. — Slovenski socialistični klub «Proletarec» št. 12, Glencoe, Wyo. Tajnik: Frank Celigaj. — Slovenski socialistični klub «Rdeči prapor» št. 12, Ely, Minn. Tajnik: John Pus, Box 55. — Slovenski socialistični klub št. 14, Calumet, Mich. Tajnik: Jos. Kočevar, 2 Thorn St. (Tamarack). — Slovenski socialistični klub št. 15, Waukegan, Ill. Tajnik: Ivan Gantar, 706 Market St. — Slovenski socialistični klub št. 15. Collinwood, O. Tajnik: Alois Kotnik, 6321 Arcade St., Collinwood, O.

Odločbe obrtnih sodišč.

Priljublje dr. D.

XXIII. Tožitelj se je učil pri tožencu ključavničarstva. Ker pa je z zdravniškim spričevalom dokazano, da ima hud bronhijalen katar, in da torej potrebuje svežega zraka in da je za njega bivanje v zatohli ter zadimljeni toženčevi delavnici, ki je v suterenu in poleg tega še v zvezi s kuhinjo, jako škodljivo, je zahteval razrušitev učne pogodbe (§ 101, odst. 2, lit. a, obrt. r.). Toženi je priznal navedbe tožbe, toda ugovarjal je, da je s prvim prihodnjega meseca najel drugo delavnico in da je pripravljen izposlovati pri bolniški blagajni, da se tožitelja za nekaj časa pošlje na deželo, da zopet okrevaja.

Obrtno sodišče je tožbi ugodilo.

Razlogi: Na podlagi toženčevega priznanja je dognano, da se nahaja delavnica v suterenu, da zrak ondi ni za tožitelja in da ima tožitelj, kakor se razvidi iz zdravniškega potrdila, bronhijalen katar ter da potrebuje svežega zraka. Ker delavnica ne ustreza določbam § 74. odst. 3. obrt. r., se je moralo tožbi ugoditi po § 101., odst. 2. lit. a, obrt. r. Toženčev ugovor, da bo poskrbel prihodnji mesec za bolj zdravo delavnico, in da je pripravljen dati tožitelju začasen dopust, ne drži, ker se pri razsojanju uvažujejo le sedanje razmere, katere pa utemeljuje razlog za razrušitev pogodbe.

XXIV. Tožitelj je navajal, da je bil od 16. avgusta do 21. septembra 1907 pri tožencu ključavničarski pomočnik. Med tem časom se mu je odtegovalo za bolnišnico le 32 h mesto 46 h od tedenske mezde. Ker ni pomožni delavec, ampak profesionalist, sodi v II. razred, in toženec bi mu bil moral od tedensko mezde odtegovati po 46 h za bolnišnico. Vsled toženčevega postopanja se je sedaj primerilo, da je dobival za čas od 26. septembra do 25. novembra 1907, t. j. 56 dni, v katerih je bil bolan, ker si je zlomil prst na nogi, le bolnišnico III. razreda v znesku 1 K 70 h, dotim znaša bolniščina II. razreda 2 K 10 h na dan.

Toženec je odgovarjal, da je tožitelju pri vzprejemu naravnost povedal, da dobi tedenske mezde 24 K, od katere mu odtegne 32 h na teden za bolniško blagajno; s tem je bil tožitelj zadovoljen. Če bi pa bil zahteval, bi mu bil odtegoval 46 h za bolniško blagajno. Predlagal je zavrnitev tožbe in obsodbo tožitelja v stroške. Tožitelj je oporekal navedbam tožence, pripomnil je pa vendarle, da mu je ta nekoč ob izplačilu mezde rekel, da mu bo odtegnil 32 h za bolniško blagajno.

Tožitelju je bila prisojena polovica zahtevanega zneska.

Razlogi: Sodišče je v tem slučaju našlo razdeljeno krivdo; toženčeva krivda tiči v tem, da je tožitelja kot profesionalista prijavil za člana III. razreda, dotim sodi po pravilih bolniške blagajne v II. razred; tožiteljeva krivda pa v tem, da se je, kakor izhaja iz lastnih njegovih navedb in iz pričevanja R. L., ves čas, dokler je trajalo delavsko razmerje, strinjaval z odtegovanjem bolniščine za III. razred.

Zato se je tožitelju po § 1304 o. d. z. pripoznalo le delni znesek 11 K 70 h, z višjim zahtevkom 11 K 70 h pa je bil odbit.

Samo pri L. Pevaleku

LJUBLJANA :: Židovske ulice št. 4.

Velikonočne in druge razglednice.
od 4 vinarjev naprej.
Na debelo cene brez konkurence.
Istotako vse merkantilne
tiskovine
po čudovito nizkih cenah.
Delavske razglednice
za 1. majnik.

Samo pri L. Pevaleku

LJUBLJANA :: Židovske ulice št. 4.

BLUZE

v težki svili, volni in drugim modnim blagom, v krasnih modelih, naj-novejša modna krila, kostume, dežne plašče, otroške obleke, krstno opravo, prepadasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Naj-finejše otroške kapice, klobučke, plaščke, parliške modrice, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine zavratnice, naramnice, ovratnike, srajce in drugo perilo za gospode priporoča največja narodna konfekcija

M. Kristofč-Bučar

Stari trg 28 Ljubljana Stari trg 28

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in ceno. Cene radi male režije brez konkurence. 52—20

10 zapovedi

za zdravje

lično tiskane, vpošlje poštaine prosto in zastoj lekarnar 24—14

Trnkóczy v Ljubljani.

Debijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša trdika za naročevanje ozir. nakupovanje!

Čopičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg. 104—33

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravna za vsakovrstne prevlake.

Brunollna za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Ustanovljeno

1. 1832.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno

1. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

Rdeči Prapor

Telefon št. 177

52—35

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam

zagrebaško in

:: češko pivo ::

AUSTRO-AMERICANA



Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za neslajno potovanje naj se obrnejo
na
Simona Hmetek
v Ljubljani Kolodvorska ulica 28
Kotlovski Pijavski dom se nahaja

Stanje hran. vlog: nad 34 milijonov kron. Rezerv. zaklad: nad 900.000 kron

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši, Prešernove ulice 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev. 26—8

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem o. kr. poštne hranilnice.

Poseja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5%, na leto.